

Слободан Мандић, историчар
Историјски архив Београда
slobodan.mandic@digitalnaistorija.net
<https://www.digitalnaistorija.net/>

Прикази сајтова (Web адресар) XLV

**Andrew E. Larsen, An Historian Goes to the Movies –
Exploring history on the screen**
<<https://aelarsen.wordpress.com>> (22. IV 2024).

[ABOUT ME](#) [ABOUT THIS BLOG](#) [INDEX OF MOVIES](#) [LINKS](#) [SUPPORT THIS BLOG!](#) [WHY "AN HISTORIAN"?](#)

An Historian Goes to the Movies – Exploring history on the screen

Search...

* SUPPORT THIS BLOG

All donations gratefully accepted
and go to helping me continue
blogging about history & movies.

[Donate](#)

*

300 2: Rise of an Empire 1492:
The Conquest of Paradise

06
Thursday
JAN 2022

The King: Agincourt

POSTED BY AELARSEN IN HISTORY, MOVIES, THE KING

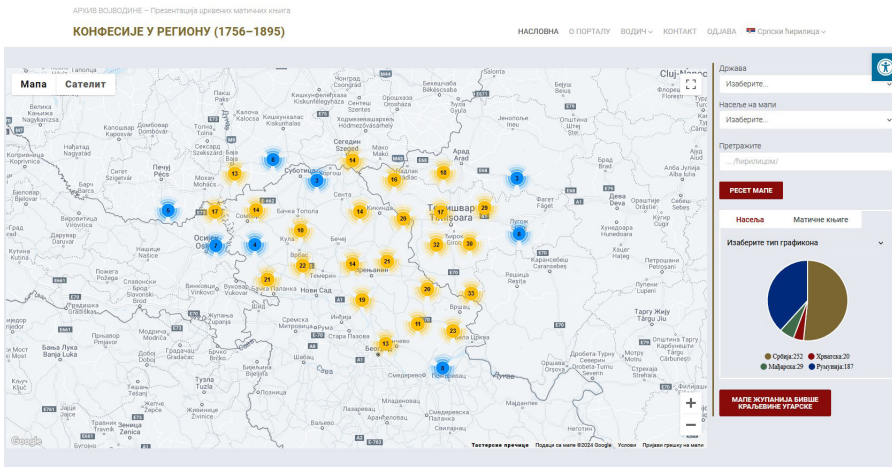
15 COMMENTS

One of the reasons I stopped posting during Covid was I got busy right in the middle of a [two-part review of The King](#) (2019, dir. David Michó), a movie I

Свако ко је на интернету трагао за подацима релевантним за изучавање прошлости зна да ту има и врло много талога, као и материјала сасвим сумњивог порекла. Псеудоисториографија, коју смо некада редовно сретали по разним фелтонима у штампи, радио и телевизијским емисијама, свакодневници уопште, данас своје место увелико налази и на интернету. Са друге стране, захваљујући светској мрежи, школовани историчари такође добијају могућност да укажу на одувек присутно фалсификовање историјских чињеница. Амерички

историчар Ендрју И. Ларсен (Andrew E. Larsen), стручњак за средњовековну историју, 2014. године покренуо је занимљив блог у којем даје приказе филмова и телевизијских серија са историјском тематиком, усмеравајући анализу на питања историјске тачности, односа између филма и науке, као и начина на који се представљају историјске чињенице. У највећем броју случајева дати су прикази филмова о античком, средњовековном и раном модерном периоду у Европи, али су повремено обухваћене и друге епохе и делови света. Аутор наводи да је блог посвећен пре широј публици и студентима, него професионалним историчарима. До сада је приказано око стотину наслова (84 филма и 22 ТВ серијала), а поред детаљне анализе сваког филма, аутор на крају сваког чланка даје и линкове за употпуњавање знања о појединим темама. Сајт је регистрован на основном вордпрес домену, тј. без надокнаде за плаћање закупа, а аутор позива кориснике да подрже рад блога минималним уплатама, у првом реду ради плаћања претплате на филмске и телевизијске платформе.

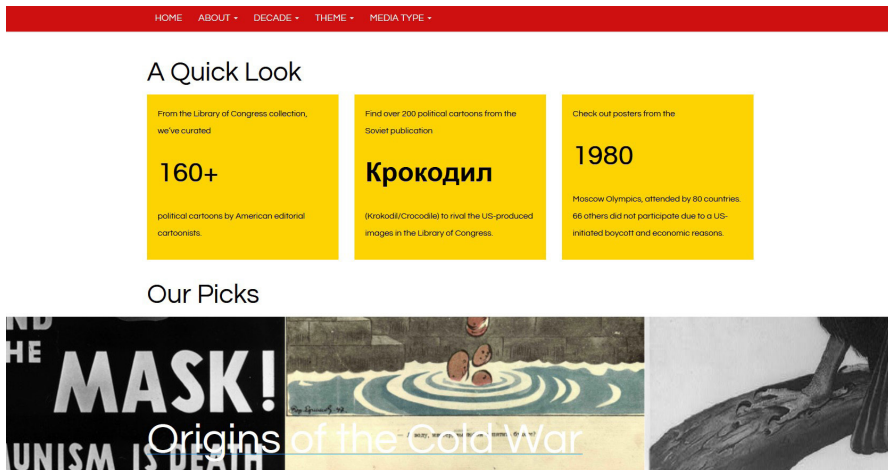
Архив Војводине, Конфесије у региону (1756–1895), <<https://maticneknjige.org.rs/>> (24. IV 2024).

Доступност извора за истраживање породичне историје последњих неколико деценија бележи невероватну експанзију. Првобитни узлет генеалогских студија крајем прошлог века, узрокован експанзијом интернета и могућностима умрежавања, донео је и огроман раст интересовања шире базе корисника. Томе треба додати и актуелни развој вештачке интелигенције и машинског учења који ће у најскоријој перспективи засигурно донети нову палету могућности. Повезивањем првобитних иницијатива, у неким срединама се временом фор-

мирају национални портали, какви су нпр. *WieWasWie* у Холандији, или база података за породичну историју Мађарског националног архива (*Családtörténet*). После Картоотеке житеља града Београда и Збирке црквених матичних књига у оквиру Дигиталног репозиторијума Историјског архива Београда, од недавно су регистрованим корисницима доступне и дигитализоване црквене матичне књиге на порталу Архива Војводине *Конфесије у региону* (1756–1895). Почетна страница портала Архива Војводине садржи мапу подручја са којег потичу црквене матичне књиге укључене у збирку, а оно покрива насеља која су припадала Бачко-бодрошкој, Торонталској и Тамишкој жупанији на територији данашње Србије (Бачка и Банат), Хрватске, Мађарске и Румуније. Напоменуто је и то да је територија Срема припадала Сремској жупанији са седиштем у Вуковару, а да је тамошња архива предата Државном архиву Хрватске у Загребу и да због тога мапа не покрива то подручје. Дигиталну збирку је могуће претраживати навигацијом кроз мапу на насловној страни и упоредо придруженом прозору са пољима за напредну претрагу. Поред претраживача црквених матичних књига, на порталу су у форми историјске белешке (*Водич*) налазе и веома корисни текстови о црквеним и државним матичним књигама на територији Угарске.

**University of North Carolina at Chapel Hill, Center for Slavic,
Eurasian and East European Studies, A Visual Guide to the Cold War,**
<<https://coldwar.unc.edu/>> (25. IV 2024).

Презентација *Визуелни водич кроз Хладни рат* првенствено је намењена наставницима и студентима који желе да истраже историју Хладног рата кроз примарне изворе сликовног карактера. Аутори пројекта истичу да су извори-

ма настојали да обухвате и америчку и совјетску перспективу сукоба, који се паралелно са доктрином мирне коегзистенције и развоја масовног нуклеарног арсенала као гаранта мира, манифестовао кроз прокси ратове, ривалство у истраживању свемира, спорту, пропаганди. Визуелни аспект одиграо је важну улогу како у вођењу, тако и у разумевању Хладног рата јер су супростављени табори разумели важност и улогу фотографије, постера, филма и карикатура. Већи део заступљеног материјала потиче из дигиталних колекција Конгресне библиотеке и још неколико америчких институција, а заступљени су и извори на руском језику, попут совјетског сатиричног часописа Крокодил и збирке постера из периода перестројке. У сврху лакше интеграције примарних извора о америчко-совјетским односима од 1945. до 1989. године целокупна колекција је разврстана према кључним историјским догађајима (Корејски рат, Берлински зид, Рат у Вијетнаму, Кубанска ракетна криза, перестројка...). Осим тога, у посебним одељцима је дата могућност прелиставања грађе према деценијама и према врсти медија (карикатуре и стрипови, фотографије, постери, филмови, совјетски убеници). Поред основних информација о пројекту и ауторима, на сајту се налази и кратко упутство за коришћење примарних извора у настави.

Tel Aviv University, National Library of Israel, Historical Jewish Press,

|<<https://www.nli.org.il/en/discover/newspapers/jpress>> (24. IV 2024).

Информатичка револуција са краја прошлог миленијума је у огромној мери повећала могућност коришћења дигиталних колекција историјских новина које постају широко доступан ресурс за истраживаче. Пројекат *Историјска јеврејска*

штампа омогућио је онлајн приступ огромној колекцији периодичних публикација, новина и часописа, који су широм света објављивани у прошлости и припадају јеврејском културном наслеђу. Иницијатори овог подухвата започетог 2005. године, Универзитет у Тел Авиву и Национална библиотека Израела, користећи платформу за дигитализацију библиотеке грађе компаније Веридијан (Veridian), успели су да учине доступним већину јеврејских новина и часописа, укључујући и оне изузетно ретке, којима је раније приступ био готово немогућ. Почетком 2024. године изузетно добро организована колекција садржала је преко пет милиона страна из 775 различитих публикација на различитим језицима. Напредни систем претраге омогућава преглед доступног материјала према више критеријум (наслов, кључна реч, језик, година објављивања, држава, регион), а међу бројним наслова проналазимо и двадесетак штампаних у Србији током XX века. На страници сајта на којој је дато више информација о различитим аспектима пројекта, поред осталог стоје и детаљне информације о примењеним технолошким решењима, конверзији штампаног материјала у дигиталне фајлове, скенирању, сегментацији скенираних страница у логичке секције, идентификацији текстуалне и сликовне грађе и друго. Корисницима је такође скренута пажња да приликом коришћења и претраге материјала обрете пажњу на промену назива места и на употребу различитих термина у зависности од језика.